

4. uge

Beslutninger har konsekvenser

Esajas' Bog 7,14 til 8,23

"Han skal være en helligdom, en anstødssten, en klippe til at snuble over, ... en fælde og snare for Jerusalems indbyggere. Mange skal snuble, de skal falde og lemlæstes, de bliver fanget i snaren"
(Es 8,14-15).

Hovedtanke

Selvom mennesker træffer fejlagtige beslutninger, gennemfører Gud sin plan med sit folk. Den, der rejser sig imod ham, må regne med modvind.

Introduktion

En stormagts aggressionspolitik får nationalstaternes sammenhængskraft til at slå revner. Alliancepolitik på den ene side og politisk pres på den anden side ændrer det politiske landskab. Krigserklæringen til den jødiske kong Akaz bliver en udfordring for hans tro. Esajas' budskab i en nøddeskal er:

"Denne Gud, Israels Hellige, er stor nok, vis nok, ophøjet nok til, at man kan stole på ham. Hvis Israel blot kunne fatte Jahves vision, ville hjælp være mulig ... Om Akaz stoler på ham eller ej, så er Gud med Israel, og det er ikke et godt tegn, hvis Israel forkaster ham" (John N. Oswalt, The New International Version Application Commentary, Isaiah, Grand Rapids, MI, 2003, 136).

Oversigt

Søndag	"Gud med os"	Es 7,14-25
Mandag	"Hurtigt-Bytte, Hastigt-Rov"	Es 8,1-4.18
Tirsdag	"Gud [er] med os"	Es 8,5-10
Onsdag	Ikke alt er sammensværgelser	Es 8,11-12
Torsdag	Herren – jeres frygt	Es 8,13-15
Fredag	Spørg Herren	Es 8,16-22

"Gud er med os"

Es 7,14-25

Hvilke fremtidsbilleder udmaler Esajas for Akaz?

Hvad skyldes det, når Gud stiller sig på vores side eller vender sig imod os?

Forståelse

Kong Akaz forkaster Guds tegn, der skal vise ham, at der i den syrisk-efraimitiske krig findes en fremtid uden alliancen med Assyrien. Immanuel, som barnet skal kaldes, er Guds plan: Gud (er) med os.

Situationen er kritisk. Arams (Syriens) konge, Resin, var taget med sine kamptropper gennem Østjordanlandet mod syd, havde befriet edomitterne fra det jødiske åg og stormede fra syd mod Jerusalem. Peka derimod angreb fra nord. Men også de befriede edomitter og filistrene benyttede sig af den gunstige lejlighed til at vende sig mod Juda, der nu var trængt (2 Krøn 28,1-18).

I denne situation maner Esajas til besindighed: "Gud er med os". Der er ingen grund til frygt. Begge fjender vil blive slået, og deres lande vil blive lagt øde. Skulle Akaz ikke stole på Gud, ville tegnet vende sig til det modsatte. Så ville assyrerne falde over Juda. Den yderligere omtale af Egypten henviser til et sammenstød mellem de to stormagter på Palæstinas jord. Juda ville blive skamfuldt klippet – et billede på det voldsramte land eller den faktiske klipning af fanger som slaver.

Anvendelse

Det er som med Mellemøstens sol. Den suger de sidste dråber ud af stråene og tilintetgør liv – eller trækker betændelsen ud af såret og heler det. Hvordan vi oplever Gud, er op til os. Når vores liv orienteres efter Guds vilje, er der intet, der kan tage freden fra os (ifølge John N. Oswalt, s.o., 156).

Refleksion

"Det barn vil blive årsag til fald for mange blandt Israels folk, men andre vil blive hjulpet. Han vil afsløre menneskers inderste tanker, og mange vil hade ham for det" (Luk 2,34; *Bibelen på hverdagsdansk*).

”Hurtigt-Bytte, Hastigt-Rov”

Es 8,1-4.18

Hvad var formålet med at skrive navnet ned?

På hvilken måde kan vi og vores børn være tegn på, at Gud er med os?

Forståelse

Le-Maher-Shalal Hash-Baz, ordret: ”Plyndres snart, røves hastigt!” Ved at navngive sin (endnu ikke undfangede) søn forstærker Esajas profetien om Immanuel (7,16): For inden drengen kan sige far og mor, vil Aram og Israel blive besejret.

Det er kun få ord – blot et navn – men det er en stor tavle. Navnet kan tydeligt læses og er ikke til at overse. Esajas inddrager offentlige vidner. Forudsigelsen gælder fra nu af ikke kun Akaz, der kunne ignorere den, men hele folket (sml. v. 6), hvis repræsentanter muligvis stadig kunne bringe Akaz til fornuft. Som vidne kalder Esajas blandt andre præsten Urija, der senere er alt for villig til at opsætte et hedensk alter for Akaz i stedet for brændofferalteret for Jahve (2 Kong 16,10-16). Profetien gælder også for ham og hele folket.

Begge Esajas' sønner bliver til tegn: Den første som løfterig appel om at have mod, den anden som advarsel. Profetien om fødslen og navngivningen af den anden viser den tvingende nødvendighed: Det kan ikke gå for hurtigt med beslutningen om at stole på Gud!

Navn	Shearjashub (7,3)	Le-Maher-Shalal Hash-Baz
Betydning	En rest vil omvende sig (sml. 10,21f.)	Hurtigt-Bytte, Hastigt-Rov Plyndres snart, røves hastigt
Modtager	Akaz	Folkets vidner
Budskab	Aram og Israel vil ikke kunne bestå	Aram og Israel vil ikke kunne bestå

Anvendelse

Det er et paradoks: Mennesket kan ikke vente, og af frygt for det, der måtte komme, beslutter sig for at handle. Men der ventes længe før mennesket lægger sine anliggender i den Almægtiges hånd.

"Gud [er] med os"

Es 8,5-10

Hvor længe lader Gud stå til? Hvor sætter han grænsen?

Hvad åbenbarer Gud om sig selv i sin tale? Hvad siger det mig?

Forståelse

Siloa-vandledningen, der nævnes her, slår bro til kapitel 7,3, hvor Esajas forgæves har forsøgt at fremhæve løftet "Gud med os" for kongen.

Guds tilbud om hjælp	↔	Guds dom
V. 6a: Fordi dette folk har foragtet Siloas stille rindende vand,		V. 7a: vil Herren lade stærke strømme med meget vand komme over dem,
Egne gerninger. På kort sigt: Fjendernes undergang		Egne gerninger. Konsekvenser på lang sigt: Egen undergang
V. 6b: og glæder sig ved Resin, Remaljas' søn,	↔	V. 7b: nemlig ved Assyriens konge med al sin magt

Assyrien ligner en kæmpe rovfugl, der styrter ned mod sit bytte og kort før landingen breder sine vinger ud for at tage hele byttet i sin besiddelse ... Og netop dette vil overgå landet, som Gud har tilbudt at være Immanuel for" (WStB, Der Prophet Jesaja, Wuppertal, 1988, 183).

Og alligevel: Svigtet, ikke at have stolet på Guds nærvær, ændrer intet ved, at Juda er hans land (v. 9f.).

Slut jer sammen, I folkeslag ...
Spænd bælte, spænd bælte ...
Læg råd op ...
Indgå aftaler ...
(aut. 1931)

I overvældes af frygt ...
I vil blive rystende bange ...
Det kommer der ikke noget ud af ...
De bliver ikke til noget!
For her er Immanuel.
(Bibelen 2020)

Refleksion

"Hvad så, når nogle af dem var troløse? Vil deres troløshed så ophæve Guds trofasthed? Aldeles ikke! ... Guds sanddrøhed bliver endnu større ved min løgnagtighed" (Rom 3,3.4.7)

Ikke alt er sammensværgelser

Es 8,11-12

Hvilken fare står Esajas i?

Hvilket råd hjælper mod tanker om sammensværgelse?

Forståelse

Situationen er anspændt. Den syrisk-israelitiske alliance prøver på at indsætte Tab'al på tronen (7,6). Dertil anvendes også militær magt. Samtidig udvider de umættelige assyriske styrker deres område og indflydelse. Hvilke interne spioner i Juda lægger planer for en sammensværgelse mod kongen – helt efter den angribende alliances ønske? Angsten griber om sig. Og med angsten kommer konspirationsteoriene.

Esajas er heller ikke uberørt af angsten. Det viser udsagnet, at Herrens hånd greb ham. Den afholdt Esajas fra at blive revet med. For burde han ikke, i lyset af Guds Immanuel-løfte, gøre indsigelser mod de formodede konspiratorer?

Anvendelse

Konspirationsteorier synes indlysende, fordi de kun beror på visse kendsgerninger, mens andre udelades. Nogle eksempler nævnes her:

- De anerkendte bibeloversættelser er bevidst blevet forfalsket
- Corona-pandemien er blevet iscenesat for at forberede en verdensregering
- Den økonomiske verdenskrise, klima- og coronakrisen osv. vil udløse en søndagslovgivning

Konspirationsteorier følger ofte et mønster: Der findes konspiratorer, der styrer og ødelægger alt – også dem, der gennemskuer dem. Der er et klart fjendebillede. Den, der ikke tilslutter sig denne teori, er blind og ukritisk. Konsekvensen er, at konspirationsteorier – ofte uden grund – ødelægger tillid. Sagligt betragtet er nogle konspirationsteorier let at gennemskue, med andre er det vanskeligere. Ved næsten alle forekomster af denne tænkning efterlades der ofre. Udløseren er som oftest angst – og den smitter.

Refleksion

Er det, der vejer tungest i mit liv, angsten eller tilliden?

Herren – jeres frygt

Es 8,13-15

Hvordan karakteriseres Gud?

Hvordan kan frygt bekæmpes?

Forståelse

Gud taler til Esajas og de omkringstående: "... frygt ikke, hvad de [folket] frygter, nær ingen rædsel! I skal hellige Hærskarers Herre, han skal være jeres frygt og rædsel."

Det går nok ikke helt uden frygt. Esajas havde oplevet gudsfrygten, da han stod foran den trefoldig hellige Gud (kap. 6). "Hellige Hærskarers herre", får han at høre nu. Det er en vedvarende opgave at hellige Gud blandt andet med et liv i ærefrygt for Gud.

Gud skal være en helligdom, en bolig og tilflugt for lidende og sorgfyldte mennesker – eller en snublesten, som fører til fald og undergang.

Anvendelse

"I en 'feel-good-tid' vil vi gerne høre, at Gud elsker os, uanset, hvad vi gør, og at han aldrig svigter os. Begge dele er absolut sande, og uden det fandtes der ikke noget evangelium for os. Men konklusionen heraf ... at det er ligegyldigt, hvordan vi tér os, er absolut usand. Selvfølgelig mener vi, at vi skal prøve på at gøre vores bedste, men fordi vi gang på gang synder, skal vi jo heller ikke forlange for meget af os selv. Hvor langt er dette ikke fra Esajas' måde at tænke på. Gud beder folket om at holde op med at være så selvoptaget ... og i stedet begynde at være foruroliget over, hvad Han netop nu er ved at gøre ... I stedet for hele tiden at være bekymret for vores egen person burde vi spørge os selv, hvordan vi praktiserer den Enes liv. Han, der har kaldet os til at være hellige ...

Når vi retter vores opmærksomhed mod dette, kan vi have tillid til, at Gud sørger bedre for os, end vi selv er i stand til" (John N. Oswalt, s.o., 155).

Refleksion

Hvad er jeg mest præget af: Tvivl og frygt eller tro, håb og kærlighed?

Spørg Herren

Es 8,16-22

Hvad håber og venter Esajas på?

Hvordan har jeg det med at håbe og at vente?

Forståelse

Nu er der snakket nok. Det, der er sagt, skal skrives ned og forsegles. Esajas efterlader hermed et autentisk dokument (6,1 til 9,6 kaldes også "Esajas' Testamente"). Det er et evigt vidnesbyrd om Gud, der havde sat alt ind på at hjælpe og frelse, og et halsstarrigt folk.

Udover det skriftlige vidnesbyrd er Esajas og hans børn levende vidner.

Anvendelse

Det mest naturlige er at stole på det, som jeg selv har kontrol over. Men på et eller andet tidspunkt når man en grænse for denne kontrol. Skal usikkerheden opløses, er det nødvendigt at se udover egne grænser for erkendelse. Men hvilke kilder kan gavne her? Guds veje ligger ikke altid så åbne som hos profeterne. Så må vi helt enkelt sige: "Her er Immanuel, Gud med os." Men det kræver af og til, at egne forestillinger må vige for tillid til Gud.

Egne tanker

Spørgsmål til drøftelse

1 I hvilken situation har bemærkningen: "Du er ikke alene" eller en tilsvarende gestus haft en lindrende virkning?

2 Es 7,14-17

Hvorfor finder Akaz ingen indre tilgang til Immanuel-løftet: "Gud med os"?

"Et godt tegn er et dårligt tegn."

Hvad får I ud af dette udsagn i

- a) Judas tilfælde og
- b) for vores tid?

3 Es 8,5-7

Hvordan kan det forklares, at mennesker, der fornemmer, at Gud eksisterer, vælger ham fra?

4 Es 8,11-15

Hvordan vil I forklare, at Gud truer med at blive til en fælde og en anstødssten?

"Når vi frygter Gud, har vi intet at frygte."

Hvad mener I om dette udsagn?

Hvad kan I bruge udtrykket "gudsfrygt" til?

5 Kan I komme i tanke om situationer, hvor I godt vidste, hvad der var rigtigt at gøre, men hvor det alligevel var vanskeligt at træffe en afgørelse?

Hvad hjælper eller opmuntrer jer til at stole på Gud, når I står over for udfordringer?